

Име

Държавно лесничество "Цонево", административна принадлежност РУГ Варна.
Лесоустройствен проект 1998 година, ревизионен период 1987-1997.

Местонахождение

ДЛ "Цонево" е получило името си от с. Цонево, където се намира и седалището му. Територията, която обхваща лесничеството, е разположена във Варненска област и граничи на север с ДЛ "Провадия", на изток с ДДС "Шерба", на юг с ДЛ "Айтос" и на запад с ДЛ "Смядово".

Горите в района на лесничеството са разположени в община Дългопол и включват следните населени места: град Дългопол и селата Цонево, Аспарухово, Величково, Сава, Рояк, Красимир, Комунари, Камен дел, Боряна, Сладка вода, Партизани, Арковна, Лопушна, Поляците, Медовец.

Географско положение

ДЛ "Цонево" се намира в Източна България. Южната част от неговата територията е разположена в Камчийската планина, която е дял от Източна Стара планина, а северната част заема горски комплекси от Шуменско-Провадийските плата. Районът на лесничеството има формата на неправилен многоъгълник с дължина по посока изток-запад около 34 км и север-юг - 12 км. Най-голямото разстояние между две крайни точки е 36 км, е най-малкото - 6 км.

Релеф

Горите в района на ДЛ "Цонево" се простират върху две основни геоморфоложки структури. На юг това е Източния район на Главната старопланинска верига, която от своя страна е подобласт на Старопланинската верижна система. Релефът тук има преобладаващо хълмист характер, като значително по-малко са площите с низинен характер. Обликът на релефа се дава от ясно изразените била и платовидните плоски възвишения. Реките, които протичат през района на горското стопанство разсичат ридовете и платата с живописни проломи, като образуват долини с различно разположение и форми.

На север горските масиви са разположени върху хълмисто-платовидния релеф на "Остатъчните плата" от Провадийско-Лудогорско-Добруджанската платовидна подобласт.

Най-голямата надморска височина за територията на лесничеството имат горските площи, разположени в южната му част в местн. "Белчева чешма" - 561 м, а най-малката надморска височина е под стената на язовир "Елешница" - 42 м.

Горите в района на лесничеството са разположени в долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-600 м н.в.), като средната надморска височина на стопанството е 250 метра.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	722,0	3,7
полегато (5-10)	2632,7	13,5
наклонено (11-20)	10154,1	52,0
стръмно (21-30)	5266,6	26,9
мн.стръмно (над 31)	752,6	3,9
Общо:	19528,0	100,0

Хидроложки условия

Територията на ДЛ "Цонево" се включва във водосбора на най-голямата река в района **Камчия**, чиято дължина е 245 км. Под името Голяма Камчия тя тече в посока изток-югоизток до с. Цонево, където се съединява с река Луда Камчия. От там до вливането си в Черно море р.Камчия тече през мочурливата низина Лонгоза, обрасла с гъсти широколистни гори.

Втората по големина река **Луда Камчия** се явява десет приток на р. Камчия. По нейното течение преди село Цонево е изграден язовир "Цонево", който се явява на

мястото на бившето речно легло. След него реката продължава за да се влее в р. Камчия.

Двете реки нямат особено значение за водния баланс на територията на лесничейството, тъй като около р. Камчия площите от горския фонд са незначителни и изпълняват предимно брегозащитни функции, а Луда Камчия пресича незначителна част от горското стопанство. Дебитът на тези реки е относително постоянен, но при дъждовни години т.е. много често излизат от коритата си и причиняват наводнения със значителни материални щети.

По-голямо значение за развитието на горската растителност в района имат по-малките водни течения, пресичащи територията на лесничейството - река Елешница и язовир "Елешница", Коза река, Плоска, дол Раздела, Ракитов дол, дол Късния припек, дол Речката, Студения дол, Върбанов дол, дол Разкраченица, Воденичарски дол и други.

Геоложки строеж

На територията на лесничейството има богато разнообразие от геоложки формации, с възраст от юра до кватернер. През кватернер, неоген и палеоген са отложени валуни, чакъли, пясъчници, глини. Към тези скали, изграждащи предимно кватернера в речните долини, са приобщени и глините от неоген и палеоген. Палеогенски пясъци и пясъчници изграждат част от територията, а други участъци са от конгломерати със същата възраст. Мергели, които доминират на широки площи от територията са образувани през палеоген и креда. От това време са и варовици, които дават характеристика на други участъци. Лито-формация, широко застъпена в района е от алтерниращи пясъчници и мергели, отлагани през палеоген и креда. Формация от варовици и варовити мергели е образувана през креда, а с юрска възраст е друга такава от алтерниращи аргилити, алевролити и пясъчници.

Климатични условия

Според справочника "Горскорастително райониране на България - МГГП" (Захариев и др., 1979), територията на ДЛ "Цонево" е разположена в подобласт Източна Стара планина на Тракийската горскорастителна област и подобласт Шуменско-Провадийски плата на Мизийската горскорастителна област с преходно-континентален и преходно-средиземноморски климат.

Тракийска горскорастителна област

Долен равнинно-хълмист подпояс на дъбови гори

Средната годишна температура в този подпояс се движи между 9,3° и 12,6°C, средната януарска температура е по-често отрицателна между 0° и -2,0°C. Средният годишен валеж се движи между 517 и 837 мм с максимум най-често през май или юни, но също и през октомври или ноември, а минимум - обикновено през август, но на някои места и през февруари. Снежната покривка се задържа между 24 и 59 дни. Дължината на вегетационния период е 6-7 месеца.

Мизийска горскорастителна област

Равнинно-хълмист подпояс на дъбови гори

Тук средните годишни температури се колебаят между 10,6°C и 11,7°C, средната януарска температура е между -0,3° и -3,2°C. Средният годишен валеж възлиза между 495 и 670 мм, с максимум през юни и минимум през февруари или март. Снежната покривка се задържа 63 дни. Дължината на вегетационния период е 6.5-7 месеца.

Като се тълкуват данните за климатичната характеристика на подобласт Източна Стара планина се установява, че континенталния характер на климата е малко смекчен преходно-континентален и преходно-средиземноморски. Зимата е по-мека от тази на съседната подобласт на Мизийската горскорастителна област, лятото не е толкова горещо, за цялата зима има 35-40 дни със средна денонощна температура под 0°.

Зимните студове не са така големи, но в този период са характерни силните североизточни ветрове, които духат при наличността на циклон над Черно море. Снежната покривка е по-неустойчива, отколкото в съседните северни подобласти. Най-много валежи падат през трите зимни месеца.

Характерна особеност на климата тук е относително хладната пролет, което се дължи преди всичко на честите нахлувания на по-хладен въздух от североизток. Пролетните валежи са сравнително малки. Есента е значително по-топла от пролетта, което се дължи на влиянието на Черно море, валежите са средно 141 мм, закъсняват и първите есенни мразове.

За тази подобласт са характерни честите и продължителни засушавания през лятото и по-рядко през есента. През тези сезони има средно по 2-3 периода без валежи със средна продължителност 16-18 дни.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в *Таблица № 2* и *Таблица № 3*.

*Таблица № 2
за температурата на въздуха*

Области и подобласти	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Тракийска горскорастителна област, подобласт Източна Стара планина	11,4	-30,2	39,3
Мизийска горскорастителна област, подобласт Шуменско-Провадийски плата	11,0	-27,4	40,9

*Таблица № 3
за количеството на валежите*

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец с максимална валежна сума	Месец с минимална валежна сума
Тракийска горскорастителна област, подобласт Източна Стара планина	534	XII	VII
Мизийска горскорастителна област, подобласт Шуменско-Провадийски плата	646	XII-I	X

Почви

Разнообразието на релефа и почвообразуващите скали, а така също и различията в климата в двете области, в които попада територията на ДЛ "Цонево", обуславят наличието на голямо разнообразие на почвените типове. Почвите в лесничеството са представени от следните типове: алувиална, алувиално-делувиална, сива горска, тъмно сива горска, светло сива горска почва, канелена горска излужена, хумусно-карбонатна почва.

*Таблица № 4
за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове*

Типове горски почви	Площ в ха	%
алувиална	67,1	0,3
алувиално-делувиална	15,2	0,1
сива горска	7224,0	37,0
тъмносива горска	2442,0	12,5
светлосива горска	300,5	1,5
канелена излужена	7177,7	36,8
хумусно-карбонатна	2301,5	11,8
Всичко:	19528,0	100,0

Земите от горския фонд в района на ДЛ "Цонево" са сравнително добре защитени от ерозия, благодарение на съществуващата дървесна и храстова растителност и в тях не се наблюдава развитие на ерозионни процеси от масов характер. Такива процеси са констатирани върху площ от 346,0 хектара, което е 1,7% от дървопроизводителната площ.

Растителност

Съгласно горскорастителното райониране на България, територията на ДЛ "Цонево" е разположена в две горскорастителни области, два пояса и три подпояса. В Мизийската горскорастителна област горските комплекси попадат в долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори и в подпояса на равнинно-хълмистите

дъбови гори. В Тракийската горскорастителна област са разположени в долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори в два подпояса - подпояс на крайречните и лонгозни гори и подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори.

М - Мизийска горскорастителна област, Подобласт Шуменско-Провадийско плато
М-I - Долен равнинно-хълмист и хълмисто- предпланински пояс на дъбовите гори (0-600 м н.в.)

М-I-2 - Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-400 м н.в.)

Т - Тракийска горскорастителна област, Подобласт Източна Стара планина

Т-I - Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-700 м н.в.)

Т-I-1 - Подпояс на крайречните и лонгозни гори (0-700 м н.в.)

Т-I-2 - Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-500 м н.в.)

Лесничейството се отличава с голямо разнообразие от естествено разпространени широколистни дървесни и храстови видове и разнообразна тревна растителност.

Представители на дървесната растителност са: зимен дъб, благун, цер, космат дъб, източен бук, габър, полски и планински ясен, явор, шестил, офика, скоруша, дива череша, турска леска, клен, полски бряст, мъждрян, сребролистна и дребнолистна липа, келяв габър и други. Тези дървесни видове формират чисти и смесени, а понякога и двуетажни насаждения с висока производителност.

В резултат на лесокултурната дейност от страна на лесничейството са създадени и се развиват успешно култури от: черен бор, бял бор, акация, сребролистна липа, полски ясен, благун, зимен дъб, червен дъб, гледичия и други.

В състава на растителните формации участват и следните храстови, полухрастови и тревни видове: шипка, глог, дрян, черен бърз, обикновена леска, чашкодрян, аморфа, трънка, драка, смрадлика, люляк, птиче грозде, къпина, коприва, горска ягода, здравец, лазаркиня, жълт и червен кантарион, мента, лудо биле, риган, бял равнец, мащерка, маточина, див пелин, видове от семейство житни и много други.

Таблица № 5
Разпределение на площта по дървесни видове

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	196,1	1,0	2,4	-
Смърч	2,1	-	2,0	-
Черен бор	818,7	4,2	748,5	3,9
Веймутов бор	6,4	-	4,1	-
Зелена дуглазка	21,9	0,1	17,5	0,1
Атласки кедър	1,0	-	5,4	-
Сребрист смърч	0,1	-	0,1	-
Морски бор	0,1	-	0,1	-
Червен дъб	45,0	0,2	41,2	0,2
Зимен дъб	2881,4	14,9	3374,7	17,4
Летен дъб	0,3	-	0,4	-
Благун	3736,4	19,3	4508,8	23,3
Цер	3743,4	19,3	4250,4	21,9
Габър	2194,2	11,3	1772,2	9,1
Явор	17,2	0,1	45,9	0,2
Бреза	1,4	-	0,7	-
Мъждрян	343,4	1,8	102,5	0,5
Орех	22,9	0,1	24,4	0,1
Акация	208,3	1,1	195,9	1,0
Космат дъб	90,9	0,5	77,2	0,4
Келяв габър	1887,9	9,7	839,3	4,4
Брекиня	1,9	-	5,2	-
Планински бряст	1,2	-	1,3	-
Полски бряст	4,2	-	3,9	-
Източен бук	2105,5	10,9	2403,0	12,5
Бяла върба	0,9	-	-	-
Гледичия	0,5	-	0,5	-
Ива	0,7	-	-	-
Клен	251,3	1,3	219,9	1,2

Копривка	0,9	-	0,9	-
Круша	0,3	-	0,1	-
Турска леска	39,4	0,2	41,5	0,2
Дребнолистна липа	5,5	-	1,7	-
Едрolistна липа	21,0	0,1	26,5	0,1
Сребролистна липа	577,1	3,1	476,3	2,5
Люляк	2,9	-	2,3	-
Махалебка	0,6	-	0,4	-
Мекиш	1,6	-	1,6	-
Череша	2,1	-	0,9	-
Чинар	-	-	0,5	-
Шестил	4,9	-	14,2	0,1
Американски ясен	5,1	-	1,9	-
Планински ясен	70,0	0,4	66,0	0,4
Полски ясен	57,1	0,4	86,8	0,4
Бяла топола	0,4	-	-	-
тп I-214	1,6	-	10,6	0,1
тп Regenerata	3,9	-	-	-
Ябълка	0,6	-	0,6	-
ВСИЧКО	19380,3	100,0	19380,3	100,0

Характеристика на горския фонд

Общата площ на ДЛ "Цонево" е 20844,1 ха. Площта на горските пасища е 504,8 хектара. Площта на горите от държавния горски фонд, предоставени на други организации (ПГФ), без да се изключват от него е 493,3 хектара. Площта на горите, изключени от горския фонд (изкл.), но неувоени за земеделски земи е 286,9 хектара. Площта на горите, създадени върху селскостопански земи (ССФ), без да се включват в горския фонд е 644,4 хектара. За всички тях са изработени отделни лесоустройствени проекти. Предоставени на други ведомства, без да се изключват от горският фонд, са 274,1 хектара.

Таблица № 6
Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	19380,3	95,2
Незалесена дървопроизводителна площ	147,7	0,8
Недървопроизводителна площ	811,3	4,0
Горски пасища	504,8	-
ОБЩО:	20844,1	100,0
в тч дървопроизводителна площ	19528,0	96,0

Таблица № 7
Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	1315,7 / 1271,6	
Широколистни високостъблени	10610,1 / 10244,3	
За реконструкция	3540,7 / 2662,1	
Издънкови за прерастване	5179,9 / 5013,5	
Издънкови за превръщане	-	
Нискостъблени	197,7 / 188,8	
ВСИЧКО:	20844,1 / 19380,3	100,0

Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 9.

Таблица № 8
Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	1078,0	1049,1	9387,7	9178,5	10465,7	10227,6
Защитни	72,1	70,2	1251,0	927,5	1323,1	997,7
Рекреационни	32,3	30,1	1653,8	1602,1	1686,1	1632,2
Защитени	0,9	0,6	259,1	247,8	260,0	248,4
Други	132,4	121,6	6472,0	6152,8	6604,4	6274,4

Общо ЗРЗТ	237,7	222,5	9635,9	8930,2	9873,6	9152,7
Общо ДСФ+ЗРЗТ	1315,7	1271,6	19023,6	18108,7	20339,3	19380,3
Горски пасища	-	-	504,8	-	504,8	-
ОБЩО	1315,7	1271,6	19528,4	18108,7	20844,1	19830,3

През 1994 година към ДЛ "Цонево" се включва ГСУ "Дългопол" от ДЛ "Провадия". При сравняването на ползването за периода 1987-1997 година е взето предвид предвиденото ползване на ДЛ "Цонево" по лесоустройствения проект от 1987 година и 40% от предвиденото ползване по лесоустройствения проект на ГСУ "Дългопол", което представлява увеличения запас и съответното ползване за последните 4 години. В лесоустройственият проект от 1987 година е предвидено общо ползване в размер на 365490 куб.м (средно годишно 33230 куб.м), от което 24460 куб.м годишно от главни сечи и 8770 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо 343860 куб.м (средно годишно 31260 куб.м) или 94,1% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 214562 куб.м (ср. год. 19506 куб.м) или 79,7%, а от отгледни и санитарни сечи 129298 куб.м (ср. год. 11754 куб.м) или 134,0% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда общ добив от 398400 куб.м без клони или средно годишно 39840 куб.м – 25040 куб.м добив от главни сечи и 14890 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

Санитарно състояние на гората

Санитарното състояние на горите в ДЛ "Цонево" като общо е добро до средно. Установени са повреди върху 21,4% от залесената площ. В стопанството най-устойчиви на повреди са габърите насаждения, яворовите насаждения и култури, насажденията и културите от мъждрян, сребролистна липа, зелена дуглазка, орех, люляк, планински ясен в смесените широколистни и широколистно-иглолистни култури.

Засегнати от суховършия са 3541,8 хектара насаждения като най-голям дял се пада на дъбовете - благун 1299,5 хектара, зимен дъб 1116,2 хектара, цер 538,5 хектара, след това е източният бук - 214,1 хектар, габъра - 90,7 хектара и други дървесни видове в значително по-малка степен.

Отбелязани са повреди от мана върху 25,0 хектара, предимно върху младите широколистни култури и издънкови насаждения от благун, зимен дъб и цер. Повреди от трахеомикоза са установени в 15,0 хектара, или 0,1% от залесената площ.

Повреди от насекоми са отбелязани в едно насаждение от полски ясен с площ 0,8 хектара - изгризване на листата от испанска муха. Повредите от насекоми нямат каламитетен характер.

Нарушенията от незаконна или неправилна сеч, незаконна паша и клоносеците създават условия за развитие на гъбни заболявания и насекомни нападения.

В стопанството са регистрирани засегнати 46,8 хектара гори от пожари, преди всичко в иглолистни култури. Част от тях са предизвикани от съседни запалени стърнища и ливади, друга част от небрежно отношение на ползватели на горите.

Странични ползвания

Таблица № 9
За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (1987-1997) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (1998-2007) средногодишно
Паша - площ	хектари	8740,9	3320	5840,9
Едър добитък	брой	3742	10	5843
Дребен добитък	брой	23796	1620	29201
Сено	тона	73	50	16
Листников фураж	пр.куб.м	450	16	2200
Горски плодове и гъби	тона	41	0,500	-
Билки	тона	10	5,360	4,650
Зърнен фураж	тона	-	-	21

Лечебни растения

Списък на лечебните растения в района на ДЛ "Цонево", според "Хорологичен атлас на България":

Бял равнец - *Achillea millefolium* L. - среща се върху скални, пясъчливи и каменисти места;

Блатна мента - *Mentha pulegium* L. - среща се по мочурливи влажни тревисти места край реки;

Багрилно подрумче - *Anthemis tinctoria* L. - среща се из храсталачни тревисти места в дъбови и ясенови гори, светлолюбив ксерофит;

Ветрогон - *Eryngium campestre* L. - среща се върху сухи и умерено влажни пасища, студоустойчив ксерофит;

Горицвет - *Adonis vernalis* L. - среща се по сухи каменисти варовити места, отровно!;

Гингер - *Onopordon acanthium* L. - расте из пустеещи изоставени площи край пътища, деградирани пасища, светлолюбив ксеромезофит;

Див чемшир - *Ruscus aculeatus* L. - среща се в просветлените дъбови гори, доминира в подлеса, ксеротермит

Див джоджен (водна мента) - *Mentha aquatica* L. - среща се по влажни места край реки, потоци, канали и други;

Девисил - *Heracleum sibiricum* L. - среща се по влажни и сенчести места;

Див пелин - *Artemisia absinthium* L. - среща се навсякъде, отровно!;

Еньовче - *Galium verum* L. - среща се по умерено сухи до влажни поляни, ливади, пасища в равнинно-предпланинския пояс;

Жълт кантарион - *Hypericum perforatum* L. - среща се по сухи тревисти и каменисти обитания в зоната на дъба и бука;

Червен кантарион - *Centaurium erythraea* Rafn. - расте по умерено влажни до сухи тревисти и каменисти места из пасища, ливади, изредени гори;

Камшик - *Agrimonia eupatoria* L. - среща се навсякъде;

Кисел трън - *Berberis vulgaris* L. - среща се по сухи местообитания на варовити почви;

Маточина - *Melissa officinalis* L. - среща се без ограничения върху свежи и богати месторастения;

Мента обикновена - *Mentha spicata* L. - среща се по влажни тревисти места, култивира се като подправка

Подбел - *Tussilado farfara* L. - среща се по насипи, влажни брегове, край канали, върху глинести почви, на места се развива като плевел из влажни зеленчукови градини;

Птиче просо (полско) - *Lithospermum arvense* L. - расте като плевел и бурен сред посеви из цялата страна;

Риган (обикновен) - *Origanum vulgare* L. - расте из разредени дъбови и букови гори и поляни, светлолюбив мезофит;

Смрадлика - *Cotinus coggygria* Scop. - среща се върху сухи и варовити почви в разредени дъбови гори като подлес, светлолюбив ксерофит.

Видове от "Червена книга на НР България" и защитени от закона

Списък на защитените растения в района на ДЛ "Цонево", записани в Червената книга на България, които се срещат в Източна Стара планина:

Камчийска метличина - *Centaurea kamciensis* - рядък вид, български ендемит, среща се по варовити скали. Популацията е с малка численост, има находище в м. Присовец до с. Аспарухово.

Лудо биле - *Atropa belladonna* L. - рядък вид, среща се навсякъде из сечища на влажни места върху сиви и кафяви горски почви, единично или на малки групи.

Морски ветрогон - *Eryngium maritimum* L. - рядък вид, среща се по поречието на р. Камчия върху пясъчливи почви.

Румелийско подрумче - *Anthemis rumelica* Vel. - рядък вид, български ендемит, среща се по скалисти, тревисти и пясъчливи терени в дъбовите гори на канелени горски почви.

Сизон - *Sison amomum* L. - рядък вид, среща се по влажни и сенчести места по поречието на р. Камчия, по храсталаци и крайнини на горите върху светло кафяви горски почви, образува единични популации.

Тракийски клен - *Astragalus thracicus* Griseb. - рядък вид, среща се по каменливи тревисти и храсталачни терени на канелена горска почва в пояса на ксеротермните, дъбови гори в съобщества с мъждрян, космат дъб и други.

Френска дрипавка - *Crepis nicaensis* Balbis - рядък вид, среща се из изредени дъбови гори върху сухи канелени и сиви горски почви по поречието на р. Камчия.

Черна елша - *Alnus glutinosa* L. - рядък вид, среща се край потоци на влажни месторастения, естествено находище в резерват "Калфата".

В района на ДЛ "Цонево" са регистрирани следните защитени дървета:

Черна топола - *Populus nigra* L. - съгласно Заповед № 1044/24.04.1974 на МГТП, отдел 32;

Черна топола - *Populus nigra* L. - съгласно Заповед № 2276/05.12.1967 на МГТП, отдел 66. Мястото е оградено и има табела.

Бяла топола - *Populus alba* L. - съгласно Заповед № 1301/05.05.1974 на МГОПС, отдел 64.

Лов и риболов

Таблица № 10

Фауна – видов състав:

Клас	Разред	Видове
Бозайници	Чифтокопитни	сърна, муфлон, дива свиня
	Зайцеподобни	заек
	Гризачи	катерица, обикновено горска мишка, полска мишка, сив плъх, воден плъх
	Насекомоядни	таралеж, къртица
	Прилепи	остроух нощник, дългопръст нощник
	Хищници	чакал, лисица, дива котка, язовец, белка, видра
Птици	Кокошеви	фазан, яребица, пъдпъдък
	Гълъбови	гривяк, гургулица, гугутка
	Пеликанови	къдроглав пеликан, голям и малък корморан
	Щъркелови	лопатар
	Гъскови	зеленоглавка, зимно и лятно бърне; мигранти – голяма и малка белочела гъска, червеногуша гъска, сива гъска, ням лебед, червен ангъч, сива патица, потапница
	Дъждосвирцови	малка рибарка
	Дневни грабливи	обикновен мишелов, голям и малък ястреб, белошипа и черношипа ветрушка, орел рибар, малък креслив орел
	Нощни грабливи	горска улулица, забулена сова, кукумявка
Влечуги	Костенурки	шипобедрена и шипоопашата костенурка
	Люспести	зелен гуцер, жълтокоремник, слепок, пепелянка, обикновена водна змия, пъстър смок, смок мишкар, стрелец, вдлъбнаточел смок, безкрак гуцер
Риби	Есетрови	моруна, есетра, чига, виза, пъструга
	Селдови	дунавска скумрия (карагъоз), малка дунавска скумрия (харип, блеч), дунавска пъстърва
	Щукови	обикновена щука
	Шаранови	див шаран, шаран, каракуда, толстолоб, платика, червеноперка, бабушка, распер, уклея, бяла мряна, морунаш, сом, гулеш, щипок
	Трескови	михалца
	Костурови	бяла риба, бибан, обикновен костур, попчета, слънчева риба

Защитени територии

В района на ДЛ "Цонево" се намират следните защитени природни обекти, които имат особена научна, историческа и културна дейност:

Природна забележителност местн. "Сини вир" - представлява гора от келявия габър, габър, източен бук, цер и благун с преобладаващ семенен произход в землището на с. Дебелец, с площ 4,0 хектара. В района на природната забележителност се намират водопад и паметна плоча на загинал партизанин от отряд "В. Левски".

Природна забележителност местн. "Чудните скали" – гора с преобладаващо участие на келяв габър, в землището на с. Аспарухово, с площ 7,7 хектара. В границите на тази природна забележителност се намират красиви скални образувания.

Природна забележителност местн. "Воденицата" - живописна местност в землището на с. Комунари, с площ 49,6 хектара. Обявена е с цел запазване гнездовите находища на дневни и нощни грабливи птици в района, както и на красивата местност с повече от 40 дървесни и храстови вида.

Природна забележителност Водопад "Куза-скока" - живописно природно място с красив водопад, в землището на с. Лопушна, с площ 1,1 хектара.

Историческо място "Копаната локва" - място на бивш партизански лагер разположено в стара широколистна гора в землището на с. Дебелец - с площ 14,6 хектара.

Историческо място "Лагерите Касъма" – буково-горунова гора, в която е бил устроен партизански лагер на отряд "В. Левски", намира се в землището на с. Дебелец - с площ 25,1 хектара.

Историческо място "Попска усойка" - лобно място на партизани от отряд "В. Левски" до с. Партизани, с обща площ 24,6 хектара. Има изграден мемориален комплекс с паметник, костница и парк.

Историческо място местн. "Арковна" - останки от Римско-византийска крепост в землището на с. Арковна, с площ 15,9 хектара.

Историческо място "Тулумовата пещера-врѣх Арковна" - малка пещера, която е била партизанско скривалище в землището на с. Арковна, с площ 0,1 хектара.

Историческо място "Преградата" - историческо място, известно като Римски вол, представляващ останки от римска стена, датираща от периода IV-V в н.е. Разположени са във вековна благуново-зимендѣбова гора в землището на с. Дебелец, с обща площ 3,6 хектара.

Резерват "Калфата" - обявен е през 1968 година с цел да се запази уникалната горскодървесна и тревна растителност, характерна за най-източната част от Стара Планина, заключена между Айтоския пролом и р. Луда Камчия. Обхваща вековни смесени широколистни гори от зимен дѣб, цер, благун, източен бук и други, с обща площ 38,4 хектара. Освен това 8,5 хектара от площта на резервата се намират по новото общинско и областно деление в община Айтос (г.с.Айтос) в Бургаска област. Буферна зона с обща площ 58,7 хектара.

Резерват "Върбов дол" - обявен е през 1968 година с цел да се запази типичната за долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дѣбовите гори горска и тревна растителност. Обхваща благуново-зимендѣбови гори със семенен и издѣнков произход в района на Върбов дол, землище на с. Аспарухово, с обща площ 70,5 хектара. Буферна зона с обща площ 50,8 хектара. Част от буферната зона е обявена и за семенни бази.